

kertyä yllätyksestä, mutta pian toipui ja vihellysillillään kutsui muita kapulajusseja avukseen. Sittenpä alkoi se "naisten päivän" vaitto. Kapuloita heilutellen saivat poliisit väkijoukon vihdoin hajalle. Mutta tämä ensimmäinen yhteenotto naisten ja kapulajussien välillä, — jossa tui todennetuksi, että poliisi kyllä tunnustaa naisten tasa-arvoisuuden tässä suhteessa, — ei muodostunutkaan sen päivän viimeiseksi.

Iltapäivällä syntyi uusi sota ja ankarampi kuin edellinen. 86 kadun tienoilla sijaitsevaan Mozart haaliin on katuvaunutyöläisten järjestö kutsunut lakkolaisien vaimot ja sisaret neuvottelemaan, millä tavalla naiset voisivat kannattaa taistelua. Valittiin komitea valmistamaan lkkolaisnaisten paraadia ensi maanantaisiksi. Pidettiin useita puheita. Innostus kasvamaan kasvoi. Eräs nainen, pesijättären union virkailija, — punatukkainen aires, — piti yleisön mielen jännityksessä tulisella puheella, jossa perinpohjin luki lakia "sille väivaiselle hyttyselle, joka on kaupungin majurina ja jonka aiokset valitsivat virkaan, koska hänellä oli kuuluisa isoisä." (Majuri Mitchelin isoisä oli nim. tunnettu irlantilainen vapaustaistelijä.) Ehta irlantilaisella kaunopuheliasuudella kuvasi puhuja, kuinka tuo isoisä, jos vaan voisi, kekoaisi luussa haudastaan ja tulisä potkimaan rappaunutta pojanpoikaansa selkääpäähän. Sanoi tuntevansa millaisia merkkejä majuri käyttää paidoissaan ja pyhästi vakuutti, että kun saa vaan käsiinsä majurin paidan, kun niitä tuodaan hänen pesulätköksiensä pestäväksi, niin hän jättää "tärkkäämättä" paidan edustat, mutta sensijaan koven-taa majurin paidan takapuolen.

Seuraava puhuja oli tunnettu "äiti Jones". Vastustamattoman purevassa ja karkeilla sanoilla höystetyssä puheessa tämä työläisvanhus kehotti naisia kerran näytämään herroille, että naisetkaan eivät aijo nurkumatta alistua niihin olosuhteisiin, joiden poistamiseksi heidän miehensä taistelevat. Hän kertoi kivistyöläisten taisteluista, joihin oli ottanut osaa, ja todisti, että juuri naisten kestävydestä riippuu, kestävätkö preheen puolesta taistelevat miehet taistelussa. Porvarilehdet väittivät, että puheessaan "äiti Jones" oli suorastaan kehottanut naisia väkivaltaisuuteen ja että tuon kokouksen jälkeen alkanut katukahakka oli "yllytyksen" suoranaisten seuraus. Tässä ne taas valehtelevat tapansa mukaan. "Äiti Jones" yksinkertaisesti selosti naisille, missä asemassa he ovat ja mitä lajia väkeä ovat heidän vastustajansa. Epäilemättä hän puheellaan herätti naisissa valtavaa innostusta, mutta se kiukku kompanioita ja skääppejä vastaan, joka pian puhkesi ilmi sotaan, oli jo ennestään olemassa, ja sitä ei yllyttänyt mikään muu seikka, kuin riistäjien oma koiruus.

Mieliala katuvaunulakosta kärsivien keskuudessa on hyvin sähköistä. Ei tarvita paljoa ennenkuin se purkautuu ilmieliekkeihin. Ja nyt pä sattui joitakin seikkoja,

jotka vastustamattomalla voimalla kehittyivät New Yorkin työläisnaisten tulikasteeksi luokkataistelussa.

Kokouksesta palattuaan kulki naisjoukko, vilkkaasti keskustellen katukäytävällä ja keskellä katua. Kaikeksi onnettomuudeksi sattui, että toisen avenuen kulkijassa pysähtyi automobiili keskelle raitiotietä ja pakotti jäljessä tulevan rikkurikaaran myös pysähtymään. Muuta ei tarvittu. Kuka kahakan alotti on mahdollinen sanoa, mutta silmänräpäyksessä juoksi koko naisjoukko katuvaunua kohti, huutaen ja siepaten kiviä, mistä käsiinsä saivat. Skääppikuljettaja ajoissa huomasi vaaran ja erinomaisen miehekkäällä urhoollisuudella pakeni vaunuun, heittäytyen mahalleen lattialle. Kokemuksista näet tiesi, että päänuppinsa on isossa vaarassa. Kauhustuneet matkustajat pakenivat vaunusta. Konkutööri ensimmäisenä lähti kätölämärkeen, juosten pari mailia taakse katsomatta ja "piitaten" kaikki nopeusrekordit. Jotkut väittävät, että hänen onnistui paeta vasta sen jälkeen, kun jotkut lakkolaisnaiset olivat riisuneet housut hänen jaloistaan, ja että housuton marathon-juoksuansa herätti paljon hupia ohikulkijoissa.

Tämä kaikki tapahtui lyhemässä ajassa kuin on kulunut sen kertomiseen. Hetken aikaa naiset seisovivat aseman herrana, hajotettuaan miehekkään rikkurimiehistön kaikille maailman haaroille. Mutta yhä äkkiä saapui paikalle uusia tekijöitä poliisipatrullien muodossa. Nytpä syntyi aika tappaelu. Poliisit iskivät kapuloillaan, minkä kykenivät, ja löivät kaikkia, jotka eteen tulivat. Patavanhoinen Tribunehden naistoimittajakin sai aika annoksen kapulametsiä. — josta sitten johtui se, että Tribunen selostus kahakasta oli hyvin ankarasti poliisin menettelyä arvosteleva. Lyötiin naisia ja lapsia. Eräs nainen, joka aivan satumalta kulki ohi, sai aino iskun kapulasta ja tungoksessa menetti puolitoistavuotiaan lapsensa, voimatta enää sitä löytää. Hänen äänekkäistä vastalauseistaan huolimatta kuljetettiin hänekin poliisivaunuun, lapsi jäädessä teille tietämättömille.

Naiset taistelivat urhoollisuudella ja häikäilemättömyydellä, jonka edessä poliisi hetken aikaa oli aivan voimaton. Usealta kapulajussilta kysyttiin naamatuntiki aivan piloille ja eräs suurikokoinen nainen nakkasi poliisia naamaan parinkymmenen paunan painoisella sementtimöhkälällä. Mutta loppujen lopuksi poliisi tietysti pääsi voitolle.

Silminnäkijät kertovat, että kahakan aikana poliisit esiintyivät erittäin raastasti siten yllyttään kiihkoa äärimmäiseen huippuun. Poliisivaunuun raahasivat naisia mistä vaan kiinni saivat ja kapulalla autoivat vastahakoisia.

Siiis näette, että täällä New Yorkissa todellakin vallitsee tasa-arvoisuus naisten ja miesten välillä. Tällaista "tasa-arvoisuutta" taisikin tarkoittaa sen "naisasian ajaminen", johon porvaripuolueet

ovat niin innostuneita vaali aikana.

Tämänaamuiset porvarilehdet jotenkin kaikki käyttävät tapautta yllyttääkseen mielialaa järjestyneitä työläisiä vastaan. Kaikki kulkevat yli sieltä, missä aita on matalin, — syyttävät vanhaa "äiti Jonesia" kahakasta ja suosittelevat hänen ja kaikkien muiden lakonjohtajien vangitsemista. Ei yksikään näistä lehdistä omaa riittävästi rehellisyyttä ja älyä ymmärtääkseen, että jos tämä kahakka mitään todistaa, niin todistaa se sitä, että kaikista näennäisistä alistumismerkeistä huolimatta, kaupungin köyhälistön keskuudessa elää palava katkeruus, joka ei tarvitse paljoa puhjetakseen ilmieliekkeihin. Porvaristo ei huomaa, että se elää leimuavan tulivuoren ohkaisen kuoren päällä. Se koettaa pettää itseään ja muita etsimällä levottomuuksien syitä

yksilöistä ja yrittämällä poistaa nämä yksilöt tieltään. Saattaa aivan odottamatta tulla päivä sellainen, jolloin se huomaa kovasti erehtyneensä.

Katuvaunulakossa näkyy jäljelle kehittyvän uusi tilanne, joka lupaa työläisille otolliseman ratkaisun, kuin on voitu toivoa. Vaikka kummaltakin puolelta virallisesti kielletään, että nusia sovitteluyrityksiä olisi käynnissä, niin lienee varmaa, että niin on asianlaita. Yhtiöitten osakkaat alkavat kapinoida lakon korkeitten kustannusten johdosta, ja tämä seikka panee herpoja nudestaankin tarkitstamaan sovittelemattomuuskantaansa. Ehkä jo ensi viikon alussa saa aseleikkeihin. Porvaristo ei huomaa, että se elää leimuavan tulivuoren ohkaisen kuoren päällä. Se koettaa pettää itseään ja muita etsimällä levottomuuksien syitä

New York, lokak. 6 p:nä 1916.

KODIN OSASTO

JOULULAHJOJA LAPSILLE.

On tavallista, että ainakin lapsille jaellaan lahjoja joulun aikaan. Lapsset niistä tavallisesti pitivät ja niiden tähden aina Joulua jännityksellä odottavat. Lapsiaan rakastavat vanhemmat siis koettavat vähilläkin varoillaan jonkinlaisia lahjoja lapsilensa hankkia.

Mutta jos ottaa vaivakseen tehdä havaintoja tästä, niin pian huomaa, että suurimmaksi osaksi lapsille hankitut leikkikalut on mitä sattuu. Ne ovat vain "joululahjoja" ilman mitään muuta merkitystä. Niitä ei ole valikoitu siinä merkityksessä, että niistä olisi lapsille jotain hyötyä.

Lapsset pitävät leikkikalusta ja leikkimisestä. Siksiäpä ovat leikkikalut mitä parhaimpia opin ja ohjeen välineitä, jos ne huolellisesti valitaan. Millaiset ovat leikkikalut, sellaiseksi muodostuu lasten leikki. Jos ne ovat sotamiehiä, sotalaivoja ja kanuunoita, niin lapsset tietysti leikkivät sotaa ja tottuvat pitämään sodan aivan luonnollisena ja suositavana asiana. Jos heille annetaan kuvakirjoja ja satukirjoja, joissa vielä sota kuvataan haaltavaksi, niin nykyttää se lasten mieltä vieläkin enemmän. On vaikea löytää sellaisia lasten kuvakirjoja, joissa ei olisi sotilaista ja muuta lapsen miellikkuvästä vahingollista. Siksi olisi, jos lapsille ostaa kuva- ja satukirjoja, valikoitava ne huolella. Ei pitäisi ostaa niitä summassa.

Muista leikkikalusta ovat sellaiset parhaimpia, jotka ovat sitä laatu, että ne opettavat lapsen ajattelemaan ja toimimaan; kaikenlaiset rakennusaineet, joita on monenmoisia sekä puisia että rautaisia, joista voi rakentaa sekä taloja että koneita y.m. Myöskin ovat A.B.C. kuutiot luettava parhaimpien leikkikalujen joukkoon. Samoin eläimet, erillaiset leikkityökälyt ja koneet.

Näin Joulun lähestyessä sopii jo ajoissa miettiä ja suunnitella se joululahjojen hankkiminen. Lahjoja valitessa tulee tarkoin ottaa huomioon kunkin lapsen luonne ja taipumukset ja valita hänen lahjansa sen mukaan. Suomenkielisiä satukirjoja lapsille meillä on vähän. Mutta on kuitenkin yksi kirja lapsille, joka on joka Jouluksi uusi ja joka on aina sekä huviksi että hyödyksi lapsille. Se on kirja, jonka jokaisen suomalaisen vanhimman tulisi lapsilensa hankkia. Se kirja on LASTEN JOULU. Se maksaa ainoastaan 15 senttiä, joten kaikista köyhimmätkin vanhemmat voivat sen lapsilensa hankkia ja siitä voivat vanhemmat itsekin nauttia.

KORUOMPELUKSI.

Kuvion vaatteeseen voi ottaa melkein minkälaisesta kuvasta tahansa,

joka on tavallisella paperilla, asetamalla kuvan kankaan päälle ja siten piirtämällä joko terävällä lyijykynällä tai kudun puikolla kuvan ääriiviä, jotka haluaa kankaaseen neuloa. Sitten heti kun on tämän tehnyt, on piirroksen yli mentävä lyijykynällä ennenkuin liikuttaa kangasta.

KELLASTUNEET VAATTEET

voitte saada jälleen valkosiksi pyykissä, jos panette kiehtusveteen ruokalusikallisen vaate-siinä.

MIHIN KAIKENLAISET SÄKIT KELPAAVAT.

Pienet suola- ja sokuripussit voi tehdä nenällinöiksi. Samoin pienemmät jauhosäkit (10 paunan). Sadan paunan jauhosäkit ovat aivan parhaankokoisia tyydynpäällisiksi, kun purkaa sauman auki ja neuloo pussin toisiin päin tyydynpäälliseksi. Sitten siinä on tarpeeksi pituutta leveän palteen varalle. Ne valkenevat muutamassa pyykissä aivan valkosiksi ja ne kestävät kauan. Voi niistä laittaa lakanoitakin, sekä astianpyyhkeitä, aluhameita ja mitä milloinkin perheenäiti kipeimmin tarvitsee.

SOTA TAAKKANA TYÖLÄISTEN HARTIOILLA.

(Jatkoa ensimmäiseltä sivulta.)

työnseisuus puuvillatavaratuotannonossa, juveeli-, lasi- y.m. ylellisyystavaratuotannossa. Myöskin naistyöläisten keskuudessa vallitsi työttömyys pitsintekijäin ammatissa, korkeampipalkkaisten palvelijattarien keskuudessa ja myöskin ensiluokan neulomammatissa Lontoon länsipuolella. Mutta vaikkakin teollisuuden lamaannuus vallitsi oli kuitenkin yksi ammatti miehille avoinna — sotamiehen ammatti. Ja ennenkuin sota oli kestänyt kaksi kuukautta, ei ainoastaan ollut työttömän armeija huvennut olemattomiin, mutta oli avoinna kaikenlaisia työpaikkoja niin ammattitaitoisille kuin ammattitaidottomillekin työläisille. Samalla keriää täytyi hallituksen saada tuottajia uudelle tuotannon alalle sotatarpeitten valmistamisessa — tarvittiin univormuja, kenkiä, ruokaa, leiritarpeita ja tärkeintä kaikista, ampumatarpeita ja muita taisteluvälineitä.

Joulukuulla oli jo työväestön